

NEKP ZIZIMM un lauksaimniecības darba grupa 16.02.2024. Dalībnieku rakstītie komentāri tērzētavā.

Alberts Auziņš, AREI: Vai pareizi saprotu, ka šīm starptautiskajām bankām ir sava klimata politika, kas var atšķirties no Latvijas normatīvā un politiskā regulējuma?	Inga Forda, FM: Bankas vairāk vai mazāk salāgojas ar ES taksonomiju. Principā kopējais virziens ir taksonomijas virzienā ar atsevišķām niansēm katrai bankai. Konkrētāk jāskatās katrs gadījums, tad banka var skaidrot, vai finansēs, vai nē. Ir bijusi laba pieredze, bankas konsultē, kas strādā, kas nē. Izstrādā individuālas finanšu pieejas, veidu kā kaut ko finansēt. Jāatbilst katras bankas politikām.
Valters Kinna, Zaļā brīvība: Sakiet, kāds tad ir nokartētais kūdras augšņu procents Latvijas LIZ? Atsūtītajos materiālos to neatradu (varbūt neieraudzīju)	Kristīne Sirmā, ZM: Nokartētais ir 2,4 miljoni – viss pieejamais LIZ.
Dace Ozola, LKA: Labdien! Cik tad mums ir kūdraugšņu saskaņā ar jauno kartējumu?	Kristīne Sirmā, ZM: 228 tūkstoši ha. Ir samazinājušās, jo vecajās kartēs bija 520 tūkstoši. Tikai LIZ.
Andis Lazdiņš, Silava, atbildot uz sanāksmē notiekošo diskusiju: Pārtiku ražo ~ 20% no sarēķinātajām kūdras augsnēm ārpus meža zemēm, apbūves un mitrājiem	
Alberts Auziņš, AREI, kā jautājumu Anda Lazdiņa komentāram: Vai tomēr nav tā, ka šajās lauksaimniecības kūdraugsnēs pamatā ir zālāji. Manuprāt, labību un rapsi kūdraugsnēs ļoti minimāli audzē.	Atbild Andis Lazdiņš, Silava: Tā arī, ka pārējos 80% ganās dažādi vairāk vai mazāk tramīgi lopiņi
Sergejs Senkāns, Biedrība "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera": Kur šo karti iespējams redzēt?	ZM atbilde: Karte pieejama ZM mājaslapā, zem 1. aktivitātes (1.4.2. kūdraugsnis izplatības karte) - https://www.zm.gov.lv/lv/aktivitates-un-istenosanas-gaita. Lai failu atvērtu, nepieciešama ĢIS programmatūra
Mārtiņš Cimermanis, LLKC: KEM plānos ir apmežošana, ja tas nenotiks tad mērķi nav sasniedzami.	Saskaņā ar ZIZIMM IZ ir mērķa scenārijs, kas paredz apmežot LIZ. Ja nenotiks apmežošana, tad mērķi būs apgrūtināti sasniegt.
Rolands Feldmanis, LLKA: Vai vajadzēs pārtikt vairāk no dzērvenēm un krūmmellenēm - mainot diētu kā norāda Juris Jātnieks?	Alberts Auziņš, AREI, atbild: Man šķiet, ka jau šobrīd graudaugus, rapsi un pākšaugus tik pat kā neaudzē augsnes ar kūdras slāni >40 cm.
Valters Kinna, Zaļā brīvība:	

Sakiet, tad bijušo kūdras lauku renaturalizācija tad tiks iekļauts/izskatīts kā NEKP Zizimm pasākums? (Jautājums uzdots vairākkārt, atbildēts vēlāk).	
Mārtiņš Cimermanis, LLKC: Kad tiek plānots sākt aprēķināt oglekļa krājas apjomu saimniecības līmenī, bilances rēķināšanai?	ZM pie prototipa strādā. Vienlaikus, ja datu padošana no zemes apsaimniekotajiem uz valsts informācijas sistēmām tiks ierobežotas, tad saimniecību līmenī aprēķinus nevarēs veikt.
Andis Lazdiņš, Silava: Paturpinot domu par to, ka problēma nekur nepazūd, organiskās augsnes LIZ ar atjaunotiem platības skaitļiem = Latvijas enerģētikas sektora emisijas.	ZM ņem vērā komentāru.
Andrejs Vītoliņš, SAB: Kāpēc visu laiku tiek runāts kokaugu stādīšanas jomā uzreiz tikai par apmežošanu. Kokaugi ir arī augi kuriem ir iespējams iegūt ražu. Lazdas, irbenes, valrieksti, ciedru priedes un citi augi. Tā ir lielākā pievienotā vērtība. Savādāk rodas sajūtas ka latvijā ir tikai meži, bet dārzu nav.	ZM ņem vērā komentāru.
Andis Lazdiņš, Silava: Ap Rīgu vajadzētu rasenes audzēt izstrādātajos kūdras laukos, gan paludikultūra, gan vērtīgs ārstniecības augs, gan odu mazāk būs	
Juris Jātņieks, VKP: Viss atkarīgs no KLP Stratēģiskā plāna finanšu instrumentiem - labprāt atjaunotu palienēs dabisko hidroloģisko režīmu, ja par to maksātu pat tikai nedaudz mazāk kā par zālāju pļaušanu apsaimniekošanu!	Turpmāk sarunā šis komentārs tiek iekļauts diskusijā.
Valters Kinna, Zaļā brīvība: Kā ar bijušo kūdras purvu renaturalizāciju kā pasākumu?	Einārs Mednis, ZM: Jā, gala scenārijā tiks iekļauts kūdras purvu renaturalizācija. Diemžēl, tā sniegs emisiju paaugstinājumu, bet dabas atjaunošanas kontekstā to būs nepieciešams darīt.
Mārtiņš Cimermanis, LLKC: Lūdzu pastāstiet sīkāk kā notiks pieminētā oglekļa sertifikācija?	ZM: Šai ir jābūt atsevišķai sarunai, jo šobrīd jāsaprot kā veidosies kopējais ietvars, mehānisms. Aktīvi darbojas arī privātās sertifikācijas shēmas, bet par regulējumu nacionālā līmenī nepieciešamas vēl sarunas. Kristīne Sirmā piedāvā, ka par oglekļa sertifikāciju varētu rīkot sarunas otrajā pusgadā. Einārs Mednis, ZM, piebilst, ka sertifikācijā tiks iekļauts tieši hidroloģiskā režīma atjaunošana organiskajās augsnēs.

Sergejs Senkans Biedrība "Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera": Vai ZIZIMM pasākumu tabulā pie pasākumiem iespējams norādīt ieguldījumu 2030. un 2050. gada mērķu sasniegšanā (CO2 ekv); un izmaksas (EUR) pasākuma ieviešanai līdz 2030. un 2050. gadam?	<i>ZM atbilde:</i> Līdzšinēji veicot pētījumus esam izteikuši katra pasākuma <u>kopējās</u> izmaksas euro/ha griezumā (izmaksas pasākumiem svārstās no to īstenošanas apjoma ha, kā arī to ieviešanas laika un nepieciešamajām darbībām īstermiņā un ilgtermiņā, tāpēc aprēķins ir aptuvens). Un esam noteikuši arī pasākuma CO₂ ekv. izmaksas euro/tonna-1 CO₂ griezumā (aprēķini ir atkarīgi no īstenošanas apjoma un pasākuma piesaistes apjoma mērķa gadā).
Andis Lazdiņš, Silava: Lai mazliet objektīvāk novērtētu, ko vajag vai nevajag sagaidīt no slapināšanas, ir vērts paskatīties Eiropas kosmosa aģentūras European Ground Motion Service https://egms.land.copernicus.eu/	ZM ņem vērā komentāru.
Kristīne Sirmā, ZM: Informācijai - https://www.youtube.com/watch?v=XmHBo80YCdQ	
Mārtiņš Cimermanis, LLKC: ko mainīs ES komisijas paziņojums par pesticīdu regulas atcelšanu?	ZM: EK pārstrādās priekšlikumu.
Rolands Feldmanis, LLKA: Juri Jātņiek, bioloģiskās saimniecību skaits sarūk, jo nav pietiekama pieprasījuma pēc bioloģiskās pārtikas - tirgus balso ar naudu. Pērk vienkārši lētāku pārtiku, jo krītas pirktspēja.	Alberts Auziņš, AREI: Nav gluži tā, ka tirgus "pērk lētāku pārtiku". Pastāv tirgū zināma zaļā prēmija, jo pie vienādas cenas pircējs pirks bioloģisku, nevis konvencionālu produktu. Cits jautājums, cik liela ir šī zaļā prēmija. Par to ir atšķirīgi un dažādi dati.
Rolands Feldmanis, LLKA, atbildot uz augstākminēto atbildi komentārā: Albert, nerakstīju par zaļo prēmiju, bet par esošo tendenci, kāpēc samazinās?	Alberts Auziņš, AREI: Precizēju, ka nav tā, ka krities pieprasījums pēc bioloģiskās pārtikas vai tml. Pamata iemesls ir izmaksu pieaugums, kuru nepavada produkcijas cenu un atbalsta pieaugums.
Mārtiņš Cimermanis, LLKC: Kā ar mērķu sasniegšanu?	Sanāksmes diskusijas laikā uz šo jautājumu tiek atbildēts. Šobrīd tendence rāda, ka Latvijas izvirzītos mērķus nerasniedz. Alberts Auziņš, AREI, tērzētavā atbild: Ja netiek atcelts Parīzes nolīgumā noteiktais un ES noteiktais mērķis par klimata neitralitātes sasniegšanu 2050.g., tad dažādu stāpmērķu pārceļšana uz vēlāku laiku, būtiski nemaina situāciju. Un šķiet, ka nav plānots atkāpties no šī lielā starptautiskā mērķa.

Rolands Feldmanis, LLKA: Albert, Juri Jātniek, vai nav pirktspējas krituma? Un ir ir citas prioritātes. Izklausās pēc "būsim zaļi un nabagi". Neviens nenoliedz to, ka vajag tiekties pēc zaļākas nākotnes, bet samērīgi ar pārējām vajadzībām.	Alberts Auziņš, AREI: Vai rosiniet izstāties no Parīzes nolīguma? Guntis Gūtmanis, LO SP, uz Alberta Auziņa atbildi: Laiki mainās un iespējams no kādiem līgumiem būtu arī jāizstājas. Alberts Auziņš, atbildot Guntim Gūtmanim: Neesmu tiesību eksperts, taču, manuprāt, Parīzes nolīguma denonsēšana nozīmētu arī izstāšanos no Eiropas Savienības ar visu no tā izrietošo.
Andis Lazdiņš, Silava: Gribētos vērst uzmanību uz to, ka jebkādas izmaiņas SEG inventarizācijā, arī emisiju faktoros, nav mūsu iekšējs lēmums vai MK rīkojums, bet to katru gadu vērtē citzemju eksperti un nereti arī apstrīd. Tam, ka šie emisiju faktori Latvijā nav apšaubīti vai šaubas izdevies kļiedēt, vajadzētu vedināt uz domām, ka klimata mērķu sasniegšanai jāskatās citā virzienā, ne manipulācijās ar aprēķiniem.	ZM ņem vērā komentāru.
Rolands Feldmanis, LLKA, atbildot uz Jura Jātnieka atziņu par piesārņotājs maksā principa ieviešanu: Juri Jātnierk, pilnīgi pareizi - kas piesārņo, tas maksā. Nevis visi maksā, lai tikai viena grupa iegūtu.	
Andis Lazdiņš, Silava, atbildot uz Jura Jātnieka komentāru par melnalkšņu audzēšanu: Melnalkšņa problēma ir metāna emisijas no stumbra virsmas tad, kad gruntsūdens paceļas tuvu zemes virsmai. Pašlaik tās neskaitām, bet kaut kādā brīdī būs jāsāk skaitīt un tad pasākuma zīme nomainīsies. Bet tās jau nienses.	